

Behandles av:	Møtedato:	Utv. saksnr:	Sakstype:	
Valg- og godtgjørelsesutvalget	12.11.2007	013/07	Å	P
Bystyret	05.12.2007	176/07	Å	P

Arkivnr.: K1-040, K3-&13	Saksbehandler.: Rune J. Berge	Dok.dato: 09.10.2007
Arkivsaksnr.: 07/2902 -	Tittel: spesialrådgiver	

Rolleklarhet i kommunene, forslag endringer kommunelov og forvaltningslov - høring

Administrasjonens forslag:

Lillesand kommune støtter kommunal- og regionaldepartementets forslag til endring i forvaltningsloven § 6. Dermed blir daglig leder og styremedlemmer automatisk inhabile når saker som gjelder selskapet skal behandles i folkevalgte organer, selv om selskapet er fullt ut eid av stat eller kommune.

Derimot mener kommunen det ikke bør innføres begrensninger i valgbarhet for ordfører eller varaordfører når styrer i (inter-)kommunale selskaper skal velges.

12.11.2007 Behandling i Valg- og godtgjørelsesutvalget

VK-013/07 Innstilling fra valg- og godtgjørelsesutvalget: Administrasjonens forslag vedtas.

05.12.2007 Behandling i Bystyret

BS-176/07 Vedtak: Innstilling fra valg- og godtgjørelsesutvalget vedtas:

Lillesand kommune støtter kommunal- og regionaldepartementets forslag til endring i forvaltningsloven § 6. Dermed blir daglig leder og styremedlemmer automatisk inhabile når saker som gjelder selskapet skal behandles i folkevalgte organer, selv om selskapet er fullt ut eid av stat eller kommune.

Derimot mener kommunen det ikke bør innføres begrensninger i valgbarhet for ordfører eller varaordfører når styrer i (inter-)kommunale selskaper skal velges.

Saksopplysninger:

Kommunal- og regionaldepartementet har 3.10. sendt forslag til lov- og forskriftsendringer på høring med svarfrist 31.12.07. Forslagene er en oppfølging av en rapport *Regelverk for kommunesektoren i et etisk perspektiv* fra 2007 og av diskusjoner i Forum for etikk i kommunesektoren. Høringsnotatet er på 90 sider og finnes på Regjeringen.no/nb/dep/krd/dok/ høring.

Forslagene tar opp

- etikkdimensjonen i kommuneloven
- egenkontrollen i kommunene
- *habilitet for ledere og styremedlemmer i offentlig eide selskaper, valgbarhet for ordfører, varaordfører*
- valgbarhet i kommunale foretak
- åpenhet og lovlighetskontroll
- godtgjøring
- suspensjon av folkevalgte

Rådmannen konsentrerer høringsuttalelsen om det kursiverte strekpunkt. Her *foreslås* å endre forvaltningsloven § 6 slik *at daglig leder og styremedlemmer blir automatisk inhabile når saker som gjelder selskapet skal behandles i folkevalgte organer selv om selskapet er fullt ut eid av stat eller kommune*. I dag er regelen den at inhabilitet for slike personer bare oppstår hvis det etter en skjønnsmessig vurdering kan sies å foreligge forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans / hennes upartiskhet.

Vedtaks forslaget, må f.eks. en ordfører som er styremedlem, alltid fratre når formannskap eller bystyre behandler saker som angår selskapet.

Videre spør departementet om det bør innføres begrensninger i valgbarhet som gjør at ordfører og varaordfører ikke kan velges til styret i kommunale selskaper.

Rådmannen har bragt i erfaring at et lovforslag kan fremmes for Stortinget til våren med behandling i vårsesjonen. Dermed kan endringen i forvaltningsloven tre i kraft alt i 2008. Skulle de antydde valgbarhetsbegrensninger vedtas, er tidspunkt for ikrafttredelse av endring i kommuneloven mer usikkert.

Rådmannen har notert at Aftenposten på lederplass 4.10. gir begeistret støtte til forslagene, noe som formentlig kan ses i sammenheng med avisens innsats i å belyse kritikkverdige forhold i kommunal (mangel på) styring av VA-selskaper i enkelte Akershus-kommuner.

Vurdering:

Kommunen bør støtte forslaget om å endre forvaltningsloven slik at automatisk inhabilitet etableres for daglig leder og styremedlemmer når saker som angår selskapet behandles i folkevalgte organer, også når selskapet fullt ut eies av kommune eller stat. Dette for å unngå rolleblandinger og dermed styrke tilliten til forvaltningen. Det er også en forenkling at spørsmålet i disse tilfeller flyttes fra det skjønnsmessige vurderingstema i annet avsnitt i fvl § 6. Forslaget vil få som virkning at rådmannen ikke kan velges i slike selskapsstyrrer, da hele administrasjonen da blir inhabil til å forberede en sak som angår selskapet i kommunale organ.

Fullt så enkelt er ikke spørsmålet om ordfører / varaordfører ikke skal kunne velges til styret i aksjeselskaper / interkommunale selskaper (IKS) som kommune eier eller er medeier i.

Departementet selv viser til at

- det kan oppstå motsetninger mellom selskapets interesser og kommunens interesser
- allmennheten da vil anta at ordfører primært skal ivareta kommunens interesser
- som styremedlem plikter imidlertid ordfører å ivareta selskapets interesser
- det i slike tilfeller kan skapes usikkerhet i styret om dette styremedlems rolle.

Videre peker departementet på at det kan bli vanskeligere / mer ubekvemt for et bystyre å drive eierstyring når ordfører / varaordfører sitter i styret for selskapet.

Motsatt innrømmer departementet at begrenset valgbarhet vil

- innskrenke eiernes frihet til å fastsette styresammensetningen
- gripe inn i det lokalpolitiske handlingsrommet.

Departementet viser også til fagkomiteen i Stortinget i Innst S nr 231 (2006-07) til kommuneproposisjonen for 2008 har uttalt "at det enkelte kommunestyre må vises tillit til å utøve det nødvendige skjønn når det gjelder å utpeke ordførere og andre folkevalgte til styreverv i selskaper der det anses som ønskelig".

Rådmannen slutter seg til stortingskomiteens vurdering. Det vises videre til at Rådmannen i 2008 vil gjennomgå enkeltvis de selskaper hvor kommunen er (del-)eier med sikte på å avklare kommunens eierstrategi i den politiske behandling. Dette vil så danne grunnlaget for en samlet eierskapsmelding for bystyret som sedvanemessig vil forelegges bystyret om

våren i et lokalvalgår. Dette vil bidra til å klargjøre bystyrets forventninger til selskapet. Samtidig må et bystyre vurdere mulige interessekonflikter som kan oppstå og la kandidatens kompetanse, og ikke posisjon, avgjøre valg av styremedlemmet.

Saksdokumenter:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	I	04.10.2007	Kommunal- og regionaldepartementet	Høring av forslag til endringer i kommuneloven og forvaltningsloven om rolleklarhet mv. i kommunesektoren

Lillesand, 06.12.07

Utskrift sendes:

Saksbehandler – til oppfølging